

ywtin cer

85c | Rhif 474 | Rhagfyr 2024

Geni Gefeilliaid

t.14

Cwis Nadolig 2024

t.9

Marchnad Aberystwyth

t.6

Gŵyl Cerdd Dant 2025

Y rhai gymerodd ran yn y cyngerdd cyhoeddi ar 23 Tachwedd.

Nos Sadwrn 23 Tachwedd cynhaliwyd cyngerdd yn Eglwys San Mihangel, Aberystwyth i gyhoeddi y byddai yr Ŵyl ymlaen ymhen blwyddyn. Yn dilyn eitemau gan Ddawnsyrwyr Seithenyn, Ensemble Telyn Gwasanaeth Cerdd Ceredigion, Linda Griffiths a datganiad o'r cywydd croeso gan Barti'r Greal, perfformiwyd Cantata'r Geni - gosodiad Bethan Bryn.

Gosod hanes y geni ar gerdd dant oedd y bwriad yn ôl Bethan welai debygrwydd rhwng oratorio a'r grefft. Defnyddiodd destun Beibl William Morgan heb newid dim. Y gamp fwyaf oedd cael ceinciau addas. Roedd am ddefnyddio carolau Cymreig lle oedd modd a defnyddiodd dair carol gweddol adnabyddus.

Ffurfiwyd côr o 55 drwy wahodd Parti'r Greal a Merched Soar i uno

a gwahodd cantorion gwrywaidd allai ddarllen cerddoriaeth -gan nad oedd amser wrth gefn i ddysgu.

Y gobaith yw y bydd gwedd newydd ar hen hen stori.

Recordiwyd y gwaith a gobeithir ei ddarlledu ar y Sul olaf yn Rhagfyr - y Sul ar ol y Nadolig am 12.00.

Yn dilyn y cyhoeddi cyhoeddwyd y *Rhestr testunau* sydd ar gael am ddim o siop Inc, Llyfrgell Ceredigion a gan yr ysgrifennydd - Helen Medi. Bydd ar gael ar wefan Cymdeithas Cerdd Dant Cymru yn fuan a'r cystadlaethau llenyddol ar wefan Cymdeithas Eisteddfodau Cymru.

Difyr yw gweld Vernon Jones, Bow Street yn un o'r chwe Llywydd Anrhydeddus - un gefnogodd yr Ŵyl ar hyd y blynyddoedd ac mae hyn yn tynnu ein sylw fod y pwyllgor gwaith wedi ail gyflwyno Adran Barddoniaeth i'r testunau.

Ymhlith y beirniaid gwelir enwau Caryl Ebenezer (Alawon Gwerin) a Mared Emyr (Telyn). Mae cryn edrych ymlaen i glywed y darn comisiwn ar gyfer y Côr - (teyrnged i) Merêd a Phyllis gan Eurig

Salisbury.

Dyma y chweched tro i'r Ŵyl ymweld â Aberystwyth - yn ogystal ag ymweliadau 1954, 1962, 1983, 1997, a 2023 bu hefyd ym Mhafiliwn Ponthydfendigaid yn 2007 a 2013.

Gŵyl Cerdd Dant
Aberystwyth a'r Fro

**Rhestr
Testunau**

8fed o Dachwedd
2025

*Ymrown, gyd-Gymry annwyl,
I gadw'r iaith gyda'r Ŵyl.*

y tincer

Sefydlwyd Medi 1977
Aelod o Fforwm Papurau Bro Ceredigion

ISSN 0963-925X

GOLYGYDD – Ceris Gruffudd

Rhos Helyg, 23 Maesyrefail, Penrhyn-coch
☎ 828017 | YTincer@googlemail.com

TEIPYDD – Iona Bailey

CYSODYDD – Elgan Griffiths ☎ 07737 622034

GADEIRYDD Y TINCER – Richard Owen

31 Glan Ceulan, Penrhyn-coch ☎ 07939 652273

IS-GADEIRYDD A THREFNYDD CYFEILLION – Bethan Bebb

Penpistyll, Cwmbwyno, Goginan ☎ 880228

YSGRIFENNYDD – Iona Davies, 38 Heol Alun,

Waunfawr, Aberystwyth, SY23 3BB

Ebost: ionadavies752@btinternet.

TRYSORYDD – Hedydd Cunningham

Tyddyn-Pen-y-Gaer, Llandre, Aberystwyth

☎ 07910 720422

hedyddcunningham@live.co.uk

HYSBYSEBION – Côt Morgan

Fferm Glanfrêd, Lôn Glanfrêd, Llandre SY24 5BY

cetmorgan@icloud.com 07966 510195

TASG Y TINCER – Anwen Pierce

3 Brynmeillion, Bow Street, SY24 5BP

ADOLYGIADAU LLYFRAU

Llinos Dafis, Cedrwydd, Llandre

TREFNYDD GWERTHIANT – Lila Piette

Llys Hedd, Bow Street ☎ 820223

TINCER TRWY'R POST –

Edryd ac Euros Evans, 33 Maes Afallen

Bow Street

ABER-FFRWD A CHWMRHEIDOL

Mrs Beti Daniel

Glyn Rheidol ☎ 880 691

Y BORTH – Esther Prytherch ☎ 07968 593078

BOW STREET

Mrs Mair Lewis, 40 Maes Ceiro ☎ 828 102

Anwen Pierce, 3 Bryn Meillion ☎ 828 337

Maria Owen, Gerddi Gleision ☎ 822074

CAPEL BANGOR / PEN-LLWYN

Heulwen Lewis, Deiniol, Capel Bangor

☎ 880413 heulwenlewis@btinternet.com

CAPEL MADOG, CEFN-LLWYD A CAPEL DEWI

Eirian Hughes, Lluest Fach ☎ 880 335

Elwynna Davies, Tyncwm ☎ 880 275

Dei Evans, Fferm Fronfraith, Comins-coch

☎ 623 660

DÔL-Y-BONT

Mrs Llinos Evans – Dôlwerdd ☎ 871 615

DOLAU

Mrs Margaret Rees – Seintwar ☎ 828 309

GOGINAN

Mrs Bethan Bebb

Penpistyll, Cwmbwyno ☎ 880 228

LLANDRE

Mrs Nans Morgan

Dolgwail, Llandre ☎ 828 487

PENRHYN-COCH

Mairwen Jones – 7 Tan-y-berth ☎ 820 642

TREFEURIG

Mrs Edwina Davies

Darren Villa, Pen-bont Rhydybeddau ☎ 828 296

dyddiadur

Rhifyn Ionawr. Dyddiad cau Ionawr 3; Dyddiad cyhoeddi Ionawr 15.

RHAGFYR

19 Nos Iau. Plygain traddodiadol dan nawdd Cymdeithas y Penrhyn yn Eglwys St Ioan, Penrhyn-coch am 7.00

20 Nos Wener. 'Dathlu'r Nadolig' yng nghwmni Anwen Pierce ac Angharad Fychan. Cymdeithas Lenyddol y Garn am 7.30 o'r gloch

20 Dydd Gwener Gwasanaeth Nadolig Ysgol Penweddig ym Methel, Stryd y Popty. Bl 7 8 a 11 am 10.00; Bl 9 10 a'r 6ed am 11.00'

21 Dydd Sadwrn. Te prynhawn gyda Sion Corn yn Neuadd y Penrhyn o 2.00-4.00

£10 y plentyn. Rhaid bwcio ymlaen llaw – Kirsty 07811367334 ; Cathy 07949746907

2025

IONAWR

16 Nos Iau. Rheinalt Llwyd – Cipolwg ar yrfa Islwyn Ffowc Elis Cymdeithas y Penrhyn yn Horeb am 7.30

17 Nos Wener. 'Amser Drwg fel Heddiw' – Iwan Meical Jones yn trafod ei waith gyda Gruffydd Aled Williams Cymdeithas Lenyddol y Garn am 7.30 o'r gloch

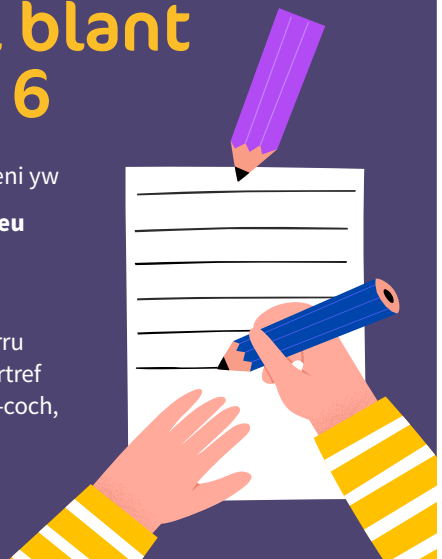
Cystadleuaeth i i blant blynyddoedd 5 a 6

Cystadleuaeth y Tincer i blant blynyddoedd 5 a 6 eleni yw

Adolygiad o raglen deledu neu radio, cyngerdd neu Sioe Nadolig. Y beirniad fydd Ffion Bowen.

Bydd tair gwobr - tocynnau llyfr £15, £10 a £5

Beth am fynd ati ddisgyblion blynyddoedd 5 a 6 a gyrru eich gwaith gydag enw ac enw ysgol neu gyfeiriad cartref i'r Golygydd d/o Rhos Helyg, 23 Maesyrefail, Penrhyn-coch, Aberystwyth, Ceredigion SY23 3HE neu i Ytincer@gmail.com cyn **dydd Llun 6 IONAWR 2025**.

Llythyr

Annwyl Olygydd

Tybed oes rhai o'ch darllenwyr yn fyfyrwyr neu'n adnabod myfyrwyr hoffai ddysgu mwy am y sector Dysgu Cymraeg?

Mae'r Ganolfan Dysgu Cymraeg eisiau denu mwy o bobl ifanc i weithio fel tiwtoriaid ac yn cynnig ysgoloriaeth iddyn nhw fynychu cwrs 'Tiwtoriaid Yfory' yn ystod haf 2025.

Bydd y cwrs yn cael ei gynnal rhwng 7 – 18 Gorffennaf yng Nghaerdydd a bydd yn cynnwys gweithdai gyda thiwtoriaid profiadol, a chyfleoedd i arsylwi dosbarthiadau Cwrs Haf Dysgu Cymraeg Caerdydd.

Mae tiwtora hefyd wrth gwrs yn opsiwn gwyh i fyfyrwyr sy'n chwilio am ychydig o arian pan fo'r esgid yn gwasgu.

Gall myfyrwyr sy'n astudio unrhyw bwnc yng Nghymru neu tu hwnt wneud cais –'dyn ni'n chwilio am bobl all ysbrydoli eraill i ddysgu a siarad Cymraeg, gyda sgiliau cadarn yn y Gymraeg eu hunain.

Mae na fwy o wybodaeth ar wefan y Ganolfan - dysgucymraeg.cymru.

Diolch yn fawr a chofion gorau,

Helen Prosser

Cyfarwyddwr Dysgu ac Addysgu, Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol.

Hoffai Ceris Gruffudd ddymuno Nadolig llawen a blwyddyn newydd dda i gyfeillion a darllenwyr y Tincer. Yn ôl f'arfer ni fyddaf yn gyrru cardiau Nadolig ond yn cyfrannu i elusen – eleni HAHAV

Dymuna Mair Evans, Glan Ceulan, Penrhyn-coch Nadolig llawen a blwyddyn newydd dda i'w chyfeillion.

CYMRAG

Ariennir y Tincer yn rhannol gan Lywodraeth Cymru.

30 mlynedd yn ôl

Llongyfarchiadau i Gwyn Royle, 4 Glanceulan, ar ennill 10 o gwpanau a 140 140 o wobrau mewn sioeau yn ystod y flwyddyn. Gwyn yw garddwr Radio Ceredigion... Llun: Hugh Jones (O'r *Tincer* Rhagfyr 1994)

CYFEILLION Y TINCER

Dyma fanylion enillwyr Cyfeillion y Tincer Mis Tachwedd 2024
 £25 (Rhif 135) Huw C Jones, Nant y Mynydd, Llandre
 £15 (Rhif 234) Nerys Hughes, Swyn y Fro, 26 Cae'r Wylan, Cefnllan
 £10 (Rhif 278) Susan Williams, 38 Heol Aberwennol, y Borth

Cofiwch os ydych yn aelod o'r cyfeillion ac yn newid enw neu gyfeiriad plis rhowch gwybod i'r trefnydd Bethan Bebb 01970880228 neu ar e-bost bethanbebb162@gmail.com
 Gair i atgoffa fod y flwyddyn newydd o aelodaeth yn dechrau ar y cyntaf o Ionawr.

Cronfa Eleri

Blwyddyn 2024 – dros £26,500 i'w rannu

Gwahoddir ceisiadau am gymorth i gynlluniau sy'n gydnaws ag amcanion y Gronfa

Ffurflen gais a manylion ar gael o: cronfaeleri.cymru

Neu gan: Ysgrifennydd Cronfa Eleri

Garreg Wen

Tal-y-bont

Ceredigion SY24 5HJ

Tel: 01970 832551 e-bost: [ymholiadau@cronfaeleri.com](mailto:yhmholiadau@cronfaeleri.com)

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Ionawr 11^{eg} 2025

Amcanion Cronfa Eleri

'Hybu bywyd cymdeithasol, addysgol a diwylliannol cynhenid yr ardal sydd wedi ei chanoli ar Mynydd Gorddu'

Rhagfyr yn Llanfihangel Genau'r Glyn

Ar frigyn ac ar fondo,
 Mae mil o sêr yn uno
 I danio'r hud sy'n dod i'n rhan
 Drwy Lanfihangel heno.
 A gerddi gwynion Llandre
 Sy'n geirw am y gore,
 Aeth gofid dall y gaeaf du
 I'w blu. Mae'r Glyn yn ole.

Huw Meirion Edwards

CYFEILLION Y TINCER

FFURFLEN GAIS SWYDDOGOL I YMUNO Â'R CLWB

ENW LLAWN _____

CYFEIRIAD _____
 _____

CÔD POST _____

RHIF FFÔN _____

E-BOST _____

TALIADAU

Ticiwch y bocs priodol os gwelwch yn dda

Arian neu siec Archeb banc

DATGANIAD

Dymunaf ymaelodi â Chlwb Cyfeillion Y Tincer a deallaf y bydd gofyn i mi dalu £10 am flwyddyn o Aelodaeth sydd yn cynnwys dau rif. Tynnir y rhifau yn fisol am 10 mis.

Cyhoeddir y rhifau buddugol yn Y Tincer.

Mae'r flwyddyn yn rhedeg o Ionawr 1af i Ragfyr 31

Llofnod _____

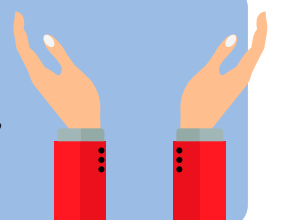
Dyddiad _____

Dychwelir y ffurflen i bethanbebb162@gmail.com neu Bethan Bebb Penpistyll, Cwmbrwyno, Aberystwyth. SY23 3PG

RHODDION

Cydnabyddir yn ddiolchgar y rhodd isod. Croesewir pob cyfraniad boed gan unigolyn, gymdeithas neu gyngor.

Carys W Davies, Dolau £50

Penrhyn-coch

Oedfaon Horeb

Rhagfyr

- 22 2.30 Oedfa – Bethel, Aberystwyth
- 25 9.00 Oedfa gymun Nadolig Judith Morris
- 29 Oedfa diwedd blwyddyn I'w threfnu

Ionawr

- 5 2.30 Peter Thomas Oedfa gymun
- 12 10.30 Peter Thomas
- 19 10.30 Beti Griffiths
- 26 2.30 Wyn Morris ym Methel (Ab)

Brysiwch wella

Bu'n meddyliau gyda Dai Jones (Dai Corris) a'r teulu yn dilyn damwain ddiweddar. Da deall ei fod yn gwella ac yn cael dod yn nes gartref y dyddiau nesaf. Cofion cynnes atynt

Cymdeithas y Penrhyn

Gostyngodd y tymheredd ar noson y 20 fed o Dachwedd wrth i aelodau o Gymdeithas y Penrhyn gwrdd yng Nghapel Horeb am ail gyfarfod y tymor. Cyflwynwyd yr Athro Gareth Griffith o Adran Gwyddorau Bywyd, Prifysgol Aberystwyth a esboniodd fod teitl ei sgwrs "Capiau Cwyr Campus Cymru" yn cyfeirio at grŵp o ffyngau.

Clywsom fod naturiaethwyr o Gymru gan gynnwys Thomas Pennant a Huw Davies, rheithor o Sir Fôn, wedi disgrifio ffyngau 200 mlynedd yn ôl. Ystyriwyd pryd hynny bod ffyngau'n rhan o deyrnas y planhigion ond esboniodd Gareth fod DNA yn dangos eu bod yn nes at anifeiliaid. Dysgon ni mai dim ond darn bach o'r organeb yw'r "cap". O dan y ddaear mae rhwydwaith helaeth o edafedd, y "myseliwm".

Esboniodd Gareth fod capiau cwyr yn ffynnu lle mae'r pridd heb ei aredig na'i wrteithio dros gyfnod hir a lle mae'r borfa'n gymharol fyr. Felly mae glastiroedd hynafol wedi'u pori'n ysgafn yn gynefin delfrydol. Gwelir capiau cwyr hefyd mewn hen fynwentydd, lle mae pobl yn torri gwair ond nid oes defnydd o wrtaith.

Ers cyflwyno amaethyddiaeth ddwys mae capiau cwyr wedi prinhaus oherwydd "gwella" canran uchel o lastiroedd Ewrop. Mae gorllewin Cymru, lle mae glastiroedd hynafol

wedi goroesi, bellach yn bwysig ar gyfer cadwraeth. Mae coetir yn anaddas i gapiau cwyr ac felly mae cynlluniau i blannu coed ar ffriddoedd yn fygythiad i nifer o safleoedd pwysig. Mae gwerthu mynwentydd yn peryglu cynefin pwysig arall.

Soniodd Gareth am waith ymchwil cyfoes gan gynnwys trawsblannu tyweirch lle mae ffyrdd newydd yn mynd drwy gynefin ffyngau a defnyddio eDNA (sef DNA o'r amgylchedd) i ddangos pa rywogaethau sy'n bresennol, hyd yn oed pan nad oes ffyngau i'w gweld uwchben y ddaear. Gorffennodd drwy dawelu ein meddwl nad yw casglu ffyngau'n niweidiol ac yn wir y gallai eu casglu helpu i ledaenu'r sborau.

Manteisiodd aelodau ar y cyfle i ofyn cwestiynau wrth fwynhau paned a baratowyd gan Elenid Thomas a Wendy Reynolds.

Rhaglen Cymafoedd Canu

Cyhoeddwyd rhaglen 2024/25 ac mae copiau ar gael gan Ysgrifennydd Horeb – Ceris Gruffudd am £3 y copi.

Cydymdeimlad

Trist oedd clywed am farwolaeth Howell Evans Y Ddôl Fach ar 12 Tachwedd yn 85 oed. Cydymdeimlwn â Heather a Jamie, Y Ddôl Fach, ac Yvonne a Jack, Dana, Deian ac Osian, Nant Seilo. Cynhaliwyd yr angladd yn Llandysul ar 23 Tachwedd.

Ar ymweliad

Roedd yn braf gweld y cyfaill Dafydd Sheppard ar wyliau yn yr ardal yn ddiweddar. Symudodd Elen a Dafydd Sheppard o Benrhyn-coch i ardal Casnewydd rai blyneddodded yn ôl a bu Elen farw rai blyneddodded wedyn. Da gweld Dafydd yn edrych cystal ac yn adnewyddu cyfeillgarwch yn yr ardal. Mae yn tanysgrifio i'r Tincer.

Llongyfarchiadau i Aron Bishop, blwyddyn 9, Ysgol Penweddig a fu'n rhan o wersyll ymarfer carfan pêl droed Gogledd Cymru o dan 14 ddoe. Cafodd gyfle hefyd i chwarae yn erbyn academi clwb pêl droed Stoke. Profiad arbennig.

Canlyniadau Pêl-Droed Penrhyn-Coch

TIM CYNTAF PENRHYN-COCH

Cynghrair
Tachwedd
30 Treffynnon 2 Penrhyn-coch 1

Cwpan Canolbarth Cymru
Rhagfyr
4 Cegidfa 4 Penrhyn-coch 2

EILYDDION

Cwpan Emrys Morgan
Tachwedd
16 Eilyddion Penrhyn-coch 2 Ffostrasol 3

Cwpan Canolbarth Cymru
30 - Eilyddion Penrhyn-coch 2 Turfs
Tregaron 5

Gŵyl Coed Nadolig

Bydd Eglwys St Ioan ar agor 2-5 Sadwrn 14 a 21 a Sul 15 a 22 a 3.30-5 dydd Iau 19 Rhagfyr.

Dolau

Cydymdeimlad

Estynnwn ein cydymdeimlad gyda'r Athro Gruffydd Aled ac Eimear Williams, Bronafon, ar farwolaeth brawd Eimear yn Iwerddon.

SIOP SGIDIAU GWDIHW

8 Ffordd Portland,
Aberystwyth SY23 2NL
01970 617092

Shan ac Alys Jones

GWASANAETH
GOFAL TRAED
Ceiro-podyddion / podiatryddion
graddedig ac wedi cofrestru efo'r
MRCPod

Eisteddfod Gadeiriol Penrhyn-coch 2025

4-5 Ebrill, 2025

Testunau llenyddol

Dyma destunau llên yr Eisteddfod; y beirniad yw Garry Owen, yr Hendy. Dylai cyfansoddiadau gael eu gyrru trwy'r post i'r Ysgrifennydd Ceris Gruffudd, Rhos Helyg, 23 Maesyrefail, Penrhyn-coch, Aberystwyth, Ceredigion SY23 3HE neu e-bost i Ceris.Gruffudd@gmail.com cyn 17 Mawrth 2025.

1. Cadair: Cerdd gaeth neu rydd heb fod dros 50 llinell ar y testun Gorwel. Cadair fach a £50.00 Y gadair a'r wobwr ariannol yn rhoddedig gan y teulu er cof am Tegwyn Lewis, Rhos-goch, Capel Madog
2. Englyn: Ffwrnais. £10.00
3. Geiriau addas ar gyfer cân werin gyfoes. £10.00
4. Cerdd addas ar gyfer plant 12-16 oed £10.00
5. Limrig: 'Rwy am fynd am drip i'r Eisteddfod' £10.00
6. Brawddeg: Cantref. £10.00
7. Stori addas i blant cynradd "Fy arwr" £10.00
8. Erthygl addas ar gyfer papur bro. £10.00
9. Adolygiad: Rhaglen deledu. Dim mwy na 500 o eiriau. £10.00
10. Tlws yr ifanc i rai dan 21 oed: Stori fer. Tlws a £20.00 Y gwobrau yn rhoddedig gan Aaron ac Ashley Stephens

CYLCH CINIO

Yr awdures Bethan Gwanas yn dathlu'r Nadolig gyda rhai o aelodau Cylch Cinio Aberystwyth Geoff Davies, Lewis Owen, Yr Athro Geraint Vaughan Cadeirydd) a Djcky Wyn Davies (Trysorydd)

Un o enethod Meirionydd oedd gwestai Cylch Cinio Aberystwyth yn ein cinio Nadolig eleni.

Roedd yn braf iawn estyn croeso unwaith eto i Bethan Gwanas a chafwyd noson hwyliog iawn yn ei chwmmi. Bu Bethan yn fyfyrwraig ym Mhrifysgol Aberystwyth lle graddiodd mewn Frangeg ac wedi cyfnod fel athrawes yn y gogledd bu'n ymchwilydd ar raglen Stodin Sulwyn BBC Radio Cymru ac wedyn yn Ddirprwy Bennaeth Gwersyll yr Urdd Glanllyn ger Y Bala.

Dyw Gwanas ddim yn enw dieithr i unrhyw un sydd yn ymwneud a'r diwylliant Cymreig a hynny yn bennaf mewn cyd-destun cerddorol. Mae tad Bethan, Tom Gwanas a'i hewythr yn gantotio o fri ac ymlith ser amlycaf a mwyaf poblogaidd Cyngherddau a Nosweithiau Llawen dros Gymru.

Ond, torri cwys ei hun wnaeth Bethan a hynny ym myd llenyddiaeth. Y cam cyntaf oedd profi'r tir a chyhodeddi nofel 'Amdani' ar gyfer pobol ifanc yn seliedig ar dim rygbi merched. Cafodd ymateb gwych ac fe addaswyd y nofel wedyn yn gyfres deledu ar S4C.

Erbyn hyn mae Bethan yn un o awduron amlycaf a mwyaf cynhyrchiol Cymru a'i henw bellach ar 50 o nofelau yn Gymraeg a Saesneg ar gyfer plant, pobol ifanc, oedolion a dysgwyr.

Mae ei llyfrau wedi eu hysgrifennu mewn arddull gyfoes, hawdd eu darllen a'u cynnwys yn aml dipyn yn fwy mentrus na'r hyn a gaed mewn llenyddiaeth Gymraeg dros y blynyddoedd.

Derbyniodd gydnabyddiaeth a sawl gwobr dros y blynyddiedd gan gynnwys enill Gwobr Tir Nan Nog ddwy waith. Cafodd glod arbennig iawn eleni pan enillodd dlws Mary Vaughan Jones am ei chyfraniad nodedig i lenyddiaeth plant a phobl ifanc.

Wrth ddiolch iddi dywedodd Geoff Davies bod Bethan yn un o awduron blaengar ein cyfnod gan nodi i'w llyfr cyntaf roi sylw i ferched yn chwarae rygbi a hynny 30 mlynedd cyn i Undeb Rygbi Cymru gydnabod bod merched yn abl i chwarae'r gem.

Penderfynodd yr aelodau gefnogi apel yr Urdd 'Yr Urdd i Bawb' er mwyn galluogi plant a phobl ifanc o gefndiroedd difreintiedig i fwynhau wythnos yn un o wersylloedd y mudiad. Ymgais yw'r apel i geisio cyfrannu at leddfdu tloidi plant sy'n un o broblemau mawr y Gymru gyfoes.

Nod y mudiad yw galluogi 1000 o aelodau i fod yn rhan o'r cynllun ar gost o £220 yr un. Bydd Cylch Cinio Aberystwyth nawr yn cyfrannu £440. er mwyn galluogi dau berson ifanc o ddalgylch y Cylch Cinio i fod yn rhan o'r cynllun.

Cafwyd y newydd da bod y Cylch wedi derbyn enwebiad Lewis Owen, Trawsgoed ar gyfer y swydd o Is-Gadeirydd ac ef fydd yn cymryd y Gadair o fis Medi 2025.

Cydymdeimlwyd a Gwynfryn ac Eryl Evans a'r teulu ar eu profedigaethh lem o golli mab yng nghyfraith, Prys yn 58 oed.

Enillwyd y raffl gan Malcolm Davies, Waunfawr.

Bydd ein cyfarfod nesaf eto yn y Richmond ym mis Ionawr 2025.

Dymunodd y Cadeirydd Yr Athro Geraint Vaughan Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i bawb.

D J Evans Cyfarwyddwyr Angladdau

Busnes teuluol gyda dros
60 mlynedd o brofiad

Kairali, Penrhyn-coch SY23 3EQ

Gwasanaeth personol, urddasol
gyda chydymdeimlad
Gwasanaeth Pedair Awr ar Hugain
djevansfuneraldirectors@gmail.com

Aberystwyth 01970 615328
Penrhyn-coch 01970 820249
Machynlleth 01654 700006

Bancydareen, Capel Dewi, Capel Madog, Cefn-Ilwyd,
Cwmerfyn, Cwmsymlog, Llwyn-prysg, Penrhinnewydd,
Pen-bont Rhydybeddau, Penrhyn-coch, Salem

Gwefan Cymuned Trefeurig

trefeurig.cymru

- Newyddion diweddaraf
- Hanes a hen luniau
- Cyngor Cymuned
- Mudiadau
- Y Tincer

Gwefan Trefeurig Website Trefeurig8

Madog, Dewi / Cefn-Ilwyd

Genedigaeth

Llongyfarchiadau i Jim a Gwenda Wallace, Troed y rhiw, ar enedigaeth eu hŵyr cyntaf ar 19 Tachwedd – Elis Glyn, mab i Elin a Rhodri Wallace Jones, Caernarfon. Pob dymuniad da i'r teulu.

Tudor Evans

Dymuna Ray a'r teulu ddiolch yn ddifuant i bawb am bob arwydd o gydymdeimlad a charedigrwydd a estynnwyd iddynt yn eu profedigaeth.

Ymddiheuriad am gael yr enw anghywir yn rhifyn Tachwedd. Yr enw cywir yw Tudor Evans.

Marchnad Aberystwyth

15/12/2024

Mynediad 2277 gyda gwerthiant llwyr.

Gwelodd ail drefnu yr arwerthiant ar ôl storm Darragh, ac arwerthiant olaf y flwyddyn fynediad arbennig a gwerthiant anhygoel ar draws y bwrdd.

Dyma enillwyr ein gwerthiant Nadolig:
Lloc o wŷn wedi eu magu'n groes (5 neu fwy):
1af Brodyr Hamer, Glenydd, Y Groes. £147 ph.
2il Evans, Brynawel, Cnwc-coch. £143 ph
3rd Jones, Caerberllan, Llanfihangel-y-Pennant. £129ph.
Lloc o wŷn mynydd (5 neu fwy)
1af Jones, Nantgarth Uchaf, Bethania. £148yp
2il Jones, Cefnbangor, Goginan. £135yp
3ydd James, Penyberth, Penrhyn-coch. £131yp
Lloc o famogiaid (5 neu mwy)
1af Jones & Sons, Tryal, Llanrhystud. £137yp.
1af Prifysgol Aberystwyth £137yp.
2il Jones, Maesbeidiog, Llangwryfon. £128yp.
3ydd Prifysgol Aberystwyth £124yp
Hyrdod.
1af Jones, Brynceiro, Ponterwyd. £200
1af Evans, Tycefn Ponterwyd. £200
2il Davies, Brenan, Y Groes. £192
3ydd Davies & Evans, Ynys Farm. £188
A'r prisiau uchaf (lle yn wahanol) a'r ar gyfartaledd fel a ganlyn:

Ŵyn stôr (1661). Mwy £149 i Miss Lilly-Ann Dykes. Cyf £85.30.

Mamogiaid (550) Mwy £194 i Lloyd, Facwn, Llangwryfon. Cyf £87.54.
Hyrdod (63) Cyf £146.

Diolch yn fawr i'r holl brynwyr a gwerthwyr am eich cefnogaeth dros y flwyddyn, a diolch yn fawr i'r staff am eu holl waith caled. Bydd y mart nesaf ar y 4ydd Ionawr.

Gwobrwyo

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi anrhydeddu unigolion am eu cyfraniad i'r Gymraeg.

Mewn seremoni wobrwyo ddydd Mercher 4 Rhagfyr, cyhoeddwyd enillwyr Gwobrau Hybu'r Gymraeg Prifysgol Aberystwyth 2024 wedi iddynt gael eu henwebu gan staff a myfyrwyr y Brifysgol.

Yn ddysgwyr ac yn siaradwyr iaith gyntaf, yn fyfyrwyr ac yn staff, gwobrwywyd yr enillwyr ar gyfer y gwobrau canlynol:

Roedd dau enillydd yng nghategori Hyrwyddo'r Gymraeg yn y Gweithle – Dr Hanna Binks a Dr Lloyd Roderick

Dr Hanna Binks (Hyrwyddo'r Gymraeg yn y Gweithle)

Yn enedigol o Aberystwyth, dychwelodd Hanna i'r ardal yn 2017 yn dilyn cael ei phenodi yn Ddarlithydd Cyswllt yn Adran Seicoleg, Prifysgol Aberystwyth. Penodwyd yn ddarlithydd gyda chyfrifoldeb dros y Gymraeg yn yr Adran yn 2019 ac mae wedi gweithio yn ddiplino i ddatblygu cyfleoedd astudio a hybu defnydd o'r Gymraeg o fewn yr Adran. Mae Hanna yn angerddol dros y Gymraeg ac yn teimlo fod Seicoleg yn faes pwysig yn gymdeithasol. Mae hi'n awyddus i ddatblygu'r ddarpariaeth ymhellach gan gynnwys prosiectau a chynlluniau ymchwil trwy gyfrwng y Gymraeg.

Cyngor Cymuned Tirmynach

Cyfarfod 31 Hydref:

Llongyfarchwyd y Cyngorydd Gareth Lewis ar gael ei ethol, a'i groesawu i'w gyfarfod cyntaf.

Trafodwyd:

- praesept 2025.
  - problem baw cŵn ym mharc Brynecastell.
  - hyfforddiant i'r cynghorwyr – bod dau wedi mynychu sesiwn ar-lein.
  - cyfrifon Tirmynach – mae'r gwaith gydag Archwilio Cymru yn parhau.
  - y peiriant di-ffib – mae wedi'i osod ger arhosfan bws Llangorwen.
- Mae'r cyngor yn croesawu ceisiadau am grantiau am y cyfnod 2025/26. Rhaid cynnwys mantolen gyda'r cais, a'r **dyddiad cau** ar gyfer cyflwyno ceisiadau yw **19 Ion 2025**.

Cyfarfod 5 Rhagfyr:

- Croesawyd dau newydd i'r cyfarfod.
  - Goleuo coeden Nadolig y ward – cafwyd digwyddiad llwyddiannus ar 3 Rhagfyr. Diolch i bawb fu'n helpu, yn arbennig yr ysgol a phwyllgor y neuadd.
  - Bydd plac yn cael ei osod yng ngorsaf drên Bow Street er cof am y cingyngorydd, Paul Hinge.
  - Does dim ffigwr pendant wedi dod o ran praesept 2025.
  - Awgrymwyd yr enw 'Rhosceiro' ar y stad newydd o dai ger capel y Garn.
- Cyfarfod nesaf: 29 Ionawr. 6.30.
Neuadd Rhydypennau. Plis nodwch fod croeso mawr i unrhyw un sy'n byw yn y ward i ymuno – mae angen gwaed newydd arnom! Cysylltwch â tirmynach@gmail.com
Croesewir ceisiadau am grantiau am y cyfnod 2025/26. Rhaid cynnwys mantolen gyda'r cais, a'r **dyddiad cau** ar gyfer cyflwyno ceisiadau yw **19 Ion 2025**.

BRIDGE HOUSE CLEARANCE

Gardd neu Sied – Gwaredu Ysbwriel
Cartrefi a Busnesau
Trwydded i Gludo Gwastraff
Gwerthu eich ty? Gallwn ei glirio
Yswiriant llawn, Pris am ddim

☎ 07792457816 / 01974 261758

Aber-ffrwd aChwmrheidol

Llongyfarchiadau i aelodau Clwb Fferm Ifanc Trisant ar eu llwyddiant yn y diwrnod Maes a gynhaliwyd yn ddiweddar. Aeth nifer ymlaen i gystadlu yn y Ffair Aeaf yn Llanelwedd gan brofi

dipyn o lwyddiant yno hefyd. Mae y stormydd diweddaraf wedi achosi dipyn o lanast yn yr ardal. Bu trigolion pen uchaf y Cwm heb drydan am nifer o ddiwrnodau. Profiad annymunol.

Goginan

Cydymdeimlo

Cydymdeimlwn â Clive Meachen, Cefnllayn a'i feibion Sean a Tom ar farwolaeth Mary Meachem canol mis Tachwedd.

Croeso

Croesawn Mike a Dawn McKenna i Haulfryn, Cwmbrwyno. Gobeithio y byddant yn hapus yn ein plith.

Cinio Nadolig

Cafodd henoed yr ardal groeso cynnes yn Nhafarn Y Druid i ddatlu y Nadolig. Cafwyd pryd blasus iawn wedi cael ei paratoi gan Nigel, Jordan a'r criw, Cymdeithas Gymunedol Goginan oedd yn trefnu yr achlysur ac i'r rhai oedd yn methu mynychu'r Druid roedd aelodau o'r

Hwyr neu Cynnar

Dyma lun a dynnwyd ar yr wythfed ar hugain o Dachwedd yn ardal Cwmbrwyno.

gymdeithas yn dosbarthu y bywyd i'w cartrefi. Diolch o galon am y gwirfoddolwyr am wneud yn sicr fod pawb yn cael y pryd tymhorol ardderchog.

GWASANAETH GARDDIO
ROBERT GRIFFITHS

Am bob math o waith garddio ffoniwch
07813 338647

James Memorials

Am
**GOFEBAU ARBENNIG
BEDDARGRAFFIADAU
ADNEWYDDU O SAFON
ARWYDDION AR DAI A
BUSNESAU**

*Gofynnwch am bamffled
rhad ac am ddim*

James Memorials
Vicarage Crossing,
Llandre, Bow Street
Ffôn: (01970) 820 111

james.memorials@btconnect.com

inc

Amrywiaeth eang o lyfrau, cardiau, cerddoriaeth ac anrhegion Cymraeg.

CROESAWIR ARCHEBION GAN UNIGOLION AC YSGOLION

13 Stryd y Bont, Aberystwyth
01970 626 200

Arbenigwr glanhau popty a charped
Phil 07534 213229
cwtch.mw@outlook.com

**PRO-TEK
CLEANING
SOLUTIONS**

Cyfarwyddwyr Angladdau
C. T. Evans

Perchnogion : Gwyn & Janet Evans
Brongenau, Llandre, Aberystwyth SY23 5BS

*Gwasanaeth Angladdol Teuluol Cyflawn.
Wedi ei arwain yn Bersonol gyda Urddas.
Capel Gorffwys Preifat, Gwasanaeth Ddydd a Nôs.*

Ffôn 01970 820013
ebost : gwyn@ct-evans.com

R.J Edwards
a'i Fab

Adeiladau Fferm y Cwrt
Cwrt Farm Buildings
Penrhyn-coch

Contractiwr, masnachwr gwair a gwellt
Arbenigwr ar ailhadu
Cyflenwi a gwasgaru calch, slag a Fibrophos
Lori, turiwr a malwr i'w llogi
Cyflenwi cerrig mán

01970 820149

GWASANAETH GARDDIO MYNACH

Torri Porfa, Sietynau, Tirlinio a Garddio

Gwasanaeth cyfeillgar a phrisiau rhesymol

Ffoniwch Meirion:
07792 457816
01974 261758

e-bost: mynachhandyman@yahoo.com

Capel Bangor / Pen-llwyn

Suliau Pen-llwyn

Rhagfyr

- 8 Dr. John Tudno Williams
2 o'r gloch
- 15 Parch Judith Morris,
2 o'r gloch y prynhawn
- 22 Gair a'r Geiriau, Capel y Garn
10 o'r gloch y bore
- 29 I'w Drefnu

Ionawr

- 5 Trefniant Lleol
- 12 2.00 Yr Athro John Tudno
Williams
- 19 10.00 Y Parchg Ifan Mason
Davies

Dylai'r newyddion hyn fod wedi ymddangos am y mis diwetha^f

Eglwys Dewi Sant, Capel Bangor

Rhagfyr

- 22 Nos Sul Gwasanaeth Carolau
am 6.00
- 25 Bore Mercher Dydd Nadolig
Gwasanaeth y Cymun
Bendigaid am 10.30 yb

Cydymdeimlad

Cydymdeimlwn fel ardal a Mrs. Eirwen Sedgwick, Rheidol House wrth iddi golli chwaer yng nghyfraith yn marwolaeth Mrs. Doreen Sedgwick yn ddiweddar.

Ysbyty

Dymunwn wellhad buan i Mrs. Doreen Davies, Glasfryn sydd yn Ysbyty Bron-glais ar hyn o bryd. Hyderwn y byddwch adre yn ein plith gyda hyn fel brenhines ar eich aelwyd unwaith yn rhagor. Hefyd dymunwn wellhad buan i Mr. Tom Hughes James,

Penbonpren sydd yn Ysbyty Bron-glais ar hyn o bryd. Yr un neges i chithau, brysiwch adre yn fuan iawn yn teimlo lawer yn well gobeithio.

Hefyd cofiwn am Mrs. Anne Edwards, Hyfrydle sydd yn Ysbyty Bron-glais ar hyn o bryd. Dymunwn wellhad buan iddi a chofion gorau ati hi ac at ei phriod yn ogystal sydd yng Nghartref Cwm Cynfelin yng Nghlarach ar hyn o bryd.

Dod i Oed

Llondyfarchiadau i Nel Evans, 2 Ty'n Llan a Megan Lewis, Ystrad ar ddatlu eu penblwyddi yn ddeunaw oed yn ddiweddar. Pob dymuniad da i chi eich dwy ym mha feysydd bynnag y cewch eich hunain ynddynt yn y dyfodol.

Gofal piau hi bob amser

Llongyfarchiadau i Owen Evans, Ardwyn ar basio ei brawf gyrru yn ddiweddar, llai o waith i Mam a Dad i deithio o le o le fel tacsî.

Sioe Gerdd Joseff

Hyfryd oedd gweld Tomos Jones, Tangeulan yn cymryd rhan yn Sioe Gerdd ardderchog Penweddig y mis diwethaf, mae'n braf rhoi cyfle i ieuentid fel Tomos i ddisgleirio mewn Sioe o'r safon hon. Dal ati'

Cyfarchion y Nadolig

Cyfarchion a dymuniadau da am

Merched y wawr Melindwr yn mwynhau orig yng nghwmni Rhiannon Ifans ar ôl cael cino Nadolig yng Ngwesty Hafod Pontarfynach.

y Nadolig i ddarllenwyr y Tincer pa le bynnag y maent, hyderwn y cewch eich bendithio yn fawr wrth ddatlu'r Wyl gysegredig hon eleni eto.

Newid Aelwyd

Dymuniadau gorau i Miss Delyth Davies, Maencrannog wrth iddi symud o'i chartref ym Mhenllwyn i Waun Fawr, Aberystwyth. Bydd Delyth yn ymuno a'i chwaer Iona sydd wedi ymgartrefu yno ers blwyddyn bellach. Mae'r teulu wedi byw yn Maencrannog ers 1955 pan ddaeth eu Tad, y diweddar annwyl Mr. Martin Davies yn brifathro ar Ysgol Gynradd Pen-llwyn. Bu ef, a'i briod hawddgar a'r ddwy ferch yn gaffaeliad mawr i'r capel a'r ardal gyfan ar hyd y blynyddoedd. Diolch nad ydynt yn symud yn bell ac y cawn eu cwmni yma gyda ni am flynyddoedd i ddod. Pob hapusrwydd a dedwyddwch i chi ar y Waun.

Merched y Wawr Melindwr

Prynhawn dydd Mawrth 2il o Ragfyr cynhaliwyd ein cinio blynyddol yng Ngwesty Hafod Pontarfynach. Cafwyd croeso cynnes a phryd da o fwyd ar ôl i Heulwen Lewis ddweud gras. Ein gwraig wadd oedd Dr Rhiannon Ifans un sydd yn hoff iawn ac yn arbenigwraig ar ganu Plygain. Cafwyd ei hanes yn mynd o amgylch y wlad yn canu caneuon traddodiadol Nadoligaidd. Teimlai hi mae geiriau sydd yn bwysig, gyda pawb yn canu yn ddigyfeiliant. Ei hoff le oedd Eglwys Llanfihangel-yng-ngwynfa yn Sir Drefaldwyn, ond yn drist iawn mae yr Eglwys wedi cau erbyn hyn ond mae'r gwasanaeth yn awr yn cael ei gynnal yn yr Ysgol. Talwyd y diolchiadau gan Nia Davies.

Cwblhau ysgoloriaeth

Justin Bennett, Pen-llwyn, myfyriwr Chweched Dosbarth yn Ysgol Pen-glais yn derbyn ei dystysgrif a'i fathodyn gan Syr Christopher Hunter yn Llundain ar ôl cwblhau yr ysgoloriaeth bythefnos ddyfermir gan y Gynghairir Awyr (Air League) yn Llundain.

Llandre

Trist oedd clywed am farwolaeth Ann Protheroe – gynt o Ty'n Bedw, yng Nghartref Plas Cwmcynfelyn ar Dachwedd 19. Cynhaliwyd yr angladd ar 12 Rhagfyr yn Amlwgfa Aberystwyth.

Estynnwn ein cydymdeimlad gyda Gwynfryn ac Eryl Evans

ar farwolaeth eu mab yng nghyfraith, Prys Dafydd, yng Nghaerdydd ar 23 Tachwedd yn dilyn salwch byr.

Ennill gwobr

Llongyfarchiadau mawr i Dylan Huw, Bancyreithin, ar ddod i'r

brig yn yr International Awards for Art Criticism 2024. Cafodd y seremoni wobrwyo ei chynnal yn Shanghai ar 9 Rhagfyr. Mae Dylan yn sgwenwr llawrydd, ac yn adolygu arddangosfeydd fel i gylchgronau byd-eang, fel rhan o'i waith.

Crefftiau Pennau
Coffi Boreuol
Byrbrydau Poeth neu Oer
Cinio
Te Prynhawn
Crefftiau Ac Anrhegion

Ar agor
Llun-Sadwrn
9.00-4.30
Sul: Ar gau

Brecwast ar gael
01970 820 050

Pennau

**AR GAU O NOSWYL NADOLIG
TAN 8 IONAWR**

Cwis Nadolig Y Tincer

Cyfle eleni eto i gael ychydig o hwyl ar ôl bwyta'r pwddin Nadolig ac ennill gwobr o £15!

Eich tasg eleni yw dyfalu pa raglenni a ddangoswyd ar S4C yn ystod 2024, mae'r Tincer bach yn ceisio eu disgrifo.

Anfonwch eich atebion i gyrraedd cyn hanner dydd, dydd Llun, Ionawr 6 2025 at: Gareth William Jones, Hafle, Penrhiw, Bow Street, Ceredigion SY24 5BA neu os dymunwch, anfonwch eich deg ateb at gwjones99@aol.com

Os bydd mwy nag un ateb cywir, yna, fel arfer, rhoir yr enwau yn het y golygydd a'r enw cyntaf i'w dynnu allan fydd yn ennill y £15. Pob lwc gyda'r dyfalu!

1. Yn y rhaglen hon mae gwraig dyn sy'n dda am gicio yn sgwrsio am gwccio.
2. Yn y rhaglen hon mae lleisiau swynol yn rhoi cychwyn ar ddau weithred.
3. Yn y rhaglen hon mae rhai mewn dyffryn deheuol yn cwyno, cweryla a charu.
4. Yn y rhaglen hon mae merch yn gadael harbwr diogel i holi seleb ar ôl iddi nosi.
5. Yn y rhaglen hon gwelir gogs yn troi mewn cylchoedd ger campwaith Telford.
6. Yn y rhaglen hon mae chwarter Pedair yn trafod palu, plannu a phetalau.
7. Mae'r rhaglen hon yn dangos rhai'n ceisio rhoi rhywbeth crwn mewn rhwyd.
8. Yn y rhaglen hon mae pedwar yn crwydro, ciniawa a chystadlu er mwyn cael celc.
9. Yn y rhaglen hon mae dau ar sofffa yn cyfarch cenedl wedi iddi daro deuddeg.
10. Bydd dim llysieun yn stwmp yn y rhaglen hon, dim ond llanast a lol i'r ifanc.

Cyngor Cymuned Melindwr

Cyfarfu'r Cyngor nos lau Tachwedd 21 dan gadeiryddiaeth y Cyngorydd Sarah Hughes.

Derbyniwyd cofnodion cyfarfod Mis Hydref 2024 fel rhai cywir.

Mae gan Cyngor Cymuned Melindwr safle we newydd sydd wedi ei dylunio gan Gwe Cambrian.

Cytunodd yr aelodau y byddent yn addurno coeden ar y thema angylion i Wyl Coed Nadolig Eglwys Dewi Sant, Capel Bangor. Nodyn i atgoffa fod Cyngor Cymuned Melindwr yn gwahodd ceisiadau am grantiau bychain oddi wrth mudiadau lleol i gefnogi prosiect neu weithgaredd. Gofynnir i'r ceisiadau gynnwys y canlynol:

Amlinelliad o'r prosiect /

gweithgaredd a'i fudd i'r ardal neu i'r brodorion.

Manylion o gyllid y prosiect / gweithgaredd a pha elfennau y mae y cais yn ei ariannu.

Copi o fantolen ariannol diweddar y mudiad.

Mae angen danfon y ceisiadau i Lynne B Davies (Clerc Cyngor Melindwr), ebost cyngormelindwrcouncil@gmail.com. Rhaid derbyn y ceisiadau erbyn Rhagfyr 31 2024. Bydd y ceisiadau yn cael eu trafod yng nghyfarfod Ionawr 2025.

Dymuna y cyngorwyr Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i drigolion Melindwr.

Ni fydd yna gyfarfod yn Mis Rhagfyr. Cynhelir y cyfarfod nesaf ar nos lau Ionawr 16eg 2025 am 7.30yh yn Neuadd Penllwyn, Capel Bangor.

Nadolig 2024

Fel arferol, Nadolig – yw geiriau
Y garol, a'i miwsig
Yn binacl go arbennig,
Cyn dod cleisiau'r dyddiau dig.

Ba obaith moli'r baban – a beunydd
Fabanod yn griddfan
Yn eu hofer gyflafan.
Gwae oes o boenydio'r gwan.

HUW CEIRIOG

Eglwys Efengylaidd
Aberystwyth

Noson Garolau

**Nos Sul, 22 Rhagfyr
am 4 o'r gloch
yn Neuadd Llanfarian**

Welsh service with
simultaneous translation

Croeso cynnes i bawb!

Bow Street

Suliau'r Garn

10.00
 Rhagfyr
 22 Gwasanaeth y Gair a'r Geiriau
 25 9.00 Gwasanaeth Nadolig
 29 Dim oedfa

Ionawr 2025

5 Trefniant lleol
 12 John Tudno Williams
 19 Dim oedfa
 26 Judith Morris

Suliau Noddfa

Rhagfyr
 22 Uno yn y Garn
 24 Dim Oedfa Noswyl Nadolig
 25 Uno yn y Garn am 9.00
 29 Dim Oedfa

Ionawr

5 Uno yn y Garn
 12 Richard Lewis. Cymundeb.
 19 Cyfeillach
 26 Richard Lewis

Cydymdeimlad

Cydymdeimlir yn ddiffuant â Dai ac Auriel Evans, Trewylan, a'r teulu wrth i brofedigaethau ddod i'w rhan yn ddiweddar.

Adfent Elusengar Noddfa

Wrth i'r Nadolig agoshau penderfynwyd cyflwyno casgliadau rhydd pedwar Sul tymor yr Adfent i gronfa Banc Bwyd Aberystwyth. Yn yr un cywair cafwyd cyfle yn yr Oedfa ar Sul cyntaf yr Adfent i roi sylw i'r gwaith y mae'r Grŵp Crefft sydd yn cyfarfod yn y Ffestri bob dydd lau wedi bod yn ei wneud dros yr wythnosau diwethaf, sef creu blancedi i'w hanfon i'r Iwraen. Ar derfyn yr Oedfa cafwyd cyfle i weld tua 25 o'r blancedi hyn mewn arddangosfa fechan yn y Ffestri. Y bwriad yn awr yw trosglwyddo'r blancedi i ofal Jenny Jenkins, Tal-y-bont, fydd yn mynd a nhw i'r Iwraen ar ei hymweliad nesaf a'r wlad yn gynnar yn y flwyddyn newydd. Fel y gwelir yn y llun mae'r blancedi yn lliwgar ac amrywiol o ran maint a hyderwn y byddant yn adnodd gwerthfawr wrth i'r Iwraen wynebu hunllef gaeaf oer iawn arall.

Merched y Wawr

Yn ein cyfarfod mis Tachwedd cawsom gwmni y cyn heddwes Arfon Jones o Landre. Bu Arfon yn heddwes am 32 o flynyddoedd a chawsom storiâu ac atgofion diddorol iawn ganddo am ei yrfa. Er ymddeol mae'n dal i fod yn berson prysur iawn gyda llawer o ddi-ddordebau ac yn hoff o gerdded.

Mae wedi gwneud tair taith i elusennau, un i Ben Nevis at Marie Curie, un i Batagonia at British Heart Foundation ac un i Kilimanjaro dros canr.

Bu hefyd ar S4C ar y rhaglen "Am Dro" yn

cerdded llwybrau Llandre. Noson ddi-ddorol iawn.

Ar nos Fawrth y trydydd o Ragfyr cawsom ein cinio Nadolig yn Nhafarn Rhydypennau. Ar ôl pryd hyfryd cawsom ein diddanu gan Lowri Haf Cooke. Bu'n trafod y llyfr *Amser Nadolig* (Sebra) wnaeth hi olygu. Llyfr diddorol iawn gyda atgofion a storiâu gan 24 awdur ac yn cynnwys eu hoff ryseit. Darllenodd Lowri ei chyfraniad hi i'r llyfr, - difyr a dwys. Hefyd cawsom gyfle i brynu copi a chael ei arwyddo gan Lowri. Noson ddifyr iawn.

Noddfa

Heddwch

Heddwch a fag gyfoeth cyfoeth a fag genfigen cenfigen a fag ryfel rhyfel a fag dlodi tlodi a fag heddwch heddwch a fag gyfoeth. Anhysbys

Diana oedd yn gyfrifol am y gyfeillach mis Tachwedd a heddwch oedd thema'r myfyrdod. Dechreuodd Diana'r myfyrdod gydag emyn R. J. Derfel sy'n cynnwys y geiriau Teyrnasa dros ein daear oll, myn gael pob gwlad i drefn ac yna darllenodd y Gwynfydau o Bennod pump Efyngyl Mathew. Yna cyflwynodd Medi James, sy'n aelod o Gymdeithas y Cyfeillion, a siaradodd Medi am wrthwynebwyr cydwybodol fel Waldo Williams a George M.L.L. Davies, am Gwilym Davies yn sefydlu neges heddwch yr Urdd ac am waith ei merch Mali yn hyrwyddo'r neges ac ymweliad aelodau'r Urdd â Chanolfan Heddwch Nobel yn Oslo. Yna soniodd am gynllun Cymdeithas Y Cyfeillion i

gael disgyblion ysgolion i feddwl am gyfryngu a dulliau o gymodi fel ffyrdd o drin ag anghydfod.

I gloi'r myfyrdod canwyd emyn E. Llwyd Williams sy'n cynnwys y geiriau 'Rho inni fyd heb boen a phla, heb ing ymrafael trist; Bydd y gyfeillach nesaf yn Ionawr dan ofal Mair.

Caws a gwin

Cafwyd amser difyr iawn yn Neuadd Rhydypennau pan gynhaliwyd noson caws a gwin ym mis Tachwedd gydag adloniant gan gôr ABC. Roedd y Neuadd yn llawn gyda ymhell dros gant o bobl yn mwynhau gwin Ffrainc a llond plât o gaws a biscedi. Roedd yn achlysur arbennig i ddangos y gwelliannau sylweddol sydd wedi eu cyflawni yn ystod y misoedd dwetha gyda grant y Loteri a grant Cynnal y Cardi.

Hefyd, ar Ragfyr 3ydd, daeth criw mawr o blant a theuloedd draw ar ôl goleuo coeden Nadolig y pentref i fwynhau cymdeithasu gyda mins peis a gwin poeth. Unwaith eto cafwyd noson braf a hwyliog. Roedd hwn hefyd yn gyfle i bobl weld y gwelliannau sylweddol, diweddar a wnaethpwyd yn y Neuadd.

Capel y Garn

Nos Wener, Tachwedd 15fed, daeth Rheinallt Llwyd i'r Gymdeithas Lenyddol i roi cipolwg ar waith a gyrfa Islwyn Ffowc Elis ar ganmlwyddiant ei eni. Fore Sadwrn Tachwedd 30ain cynhaliodd Cymdeithas y Chwiorydd Fore Coffi'r Adfent gyda'r elw i fynd at Fanc Bwyd y Jiwibili. Diolch i'r cwis darluniadol oedd wedi ei baratoi gan Iestyn Hughes cafwyd orig o drafod a sgwrsio bywiog.

Cydymdeimlad

Estynnwn ein cydymdeimlad gydag Amlyn Ifans a'r teulu, Bryn Castell ar farwolaeth brawd yng nghyfraith, Prys Dafydd, yng Nghaerdydd ar 23 Tachwedd.

Nadolig 2024

Y meudwy a'r gormodedd – deuoliaeth
Ein dwy ŵyl; cyfaredd
Holl seiniau'r clychau a'r cledd,
Y felan a'r gorfoledd.

ANWEN PIERCE

NADOLIG GAZA

Mae'n bosibl y clywir canu'r geiriau canlynol ym mhlygain Penrhyn-coch eleni:

*Yn gadaarn waredwr, gwych odiaeth greawdwr,
Ymgleddwr a nerthwr i'r noeth,
Yn fywyd i feirwon, yn iechyd i'r cleifion,
lawn wisgoedd i'r noethion a wnaeth,
Rhoi golwg i'r deillion a chlyw i'r byddarion
A threfnu gwiw foddion yn faeth*

Pe bai trigolion Gaza yn clywed y geiriau, byddai'r cyferbyniad rhwng gweithrediadau Duw'r garol â'u cyflwr enbydus nhw yn eu taro'n chwerw o chwithig.

Polisi bwriadol o newynu, nid ' gwiw foddion yn faeth' sy'n digwydd yn Gaza. Mae bomio sytematig ar ysbytai a chyfleusterau dyngarol YN CEISIO chwalu unrhyw obaith am roi 'iechyd i'r cleifion' a byddai triniaeth cataract i roi 'golwg i'r deillion' a chymort i 'roi clyw

i'r byddarion' allan o'r cwestiwn wrth gwrs. A ble mae'r 'cadarn waredwr' wrth i luoedd arfog Israel (ie Israel o bawb) ladd dros 40,000 o bobl ac anafu miloedd dirifedi eraill, cyfran uchel ohonyn-nhw'n blant.

Ond nid dyna'r stori i gyd, diolch, fel y dywedwn weithiau, i'r nefoedd. Ynghanol y dinistr annisgrifiadwy fe welwn achubwyr yn twrio yn y rwbwl ac yn cario'rclwyfedig i'r hyn sy'n weddill o'r gwasanaeth iechyd, a meddygon mewn amgylchiadau truenus yn gwneud eu gorau i'w ymgeleddu. Ac mae gweithwyr dyngarol y Cenhedloedd Unedig a'r elusennau wedi aberthu nid dim ond eu hawddfyd a'u cysuron, ond eu bywydau hefyd, er lles eraill.

Y gwroniaid hynod hyn, nid awdurdodau Israel, y mae rhai yn eu mysg am gyfiawnhau eu hysgelerderau mewn termau Beiblaidd, y dylen-ni gadw yn ein meddyliau wrth ganu ein carolau plygain eleni. Nhw sy'n gwneud gwaith y 'gwych odiaeth greawdwr' ac yn cynrychioli ysbryd y Nadolig – ie a'r Pasg hefyd.

Cynog Dafis Rhagfyr 2024

Erthygl Elin Jones AS a Ben Lake AS

Gyda diwedd y flwyddyn yn prysur agosau, mae'n parhau i fod yn gyfnod heriol i nifer ohonom yng Ngheredigion, gyda'r frwydr i geisio cadw gymaint o wasanaethau a busnesau yn y sir â phosib.

Roedd yn siom fawr i glywed fod Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant wedi cyhoeddi eu bod yn ystyried dod â'r cyrsiau israddedig i ben yn Llambled, ar ôl 200 mlynedd o ddarparu addysg israddedig yno. Mae hyn yn newyddion gwael iawn i dref Llambled, a byddwn ni'n rhoi pwysau ar y Brifysgol i ailystyried hyn, er lles yr economi leol, y dref, a'r ardal o'i chwmpas.

Mae'r gwasanaeth iechyd yn bwnc llosg hefyd. Mae gan y rhan helaeth ohonon ni brofiad o'r rhestrau aros hir, a nawr daw'r newyddion pryderus nad yw'r Bwrdd Iechyd eto wedi llwyddo i sicrhau contractiwr i ddechrau ar brosiect Cylch Caron. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi dweud wrthom eu bod yn parhau i geisio dod o hyd i ddatrysiad ar hyn a fod y prosiect yn flaenoriaeth iddynt. Byddwn ni'n dau yn mynnu diweddariadau cyson, er mwyn sicrhau eu bod yn cadw at eu haddewid.

Gyda chymorth Dolen Teifi o Landysul, rydym wedi llwyddo i sicrhau cyllid gan Lywodraeth Cymru i hwyluso gwasanaethau trafniadaeth cymunedol yn ne'r sir. Prynwyd dau gerbyd newydd ac mae'r bws yn ardal Llambled ar waith

yn barod, a gobeithio bydd yr ail fws yn dechrau ar ei daith yn ardal Llandysul, Llandyfriog, Beulah a Llangoedmor yn yr wythnosau nesaf.

Gofynnwn yn garedig i chi ystyried siopa'n lleol gymaint ag y gallwch chi, yn enwedig wrth i chi baratoi ar gyfer y Nadolig. Mae'n bwysig cefnogi ein busnesau lleol ar adeg sy'n heriol iawn iddynt. Cofiwch hefyd fod cymorth ar gael i helpu gyda chostau tanwydd a gwresogi'n y gaeaf, felly cadwch yn gynnes, ac os gewch unrhyw drafferthion, cysylltwch â ni â'n swyddfeydd, ac fe wnawn ein gorau i'ch cynorthwyo.

Nadolig Llawn a Blwyddyn Newydd Dda i chi oll.

Cadwch yn ddiogel.

Ben ac Elin

Ysgol Craig yr Wylfa

YSGOL Y GYMUNED

Mae'r misoedd diwethaf hyn wedi bod yn hynod o anodd i holl gymuned Ysgol Craig yr Wylfa. Hoffem ddiolch i bawb sydd wedi gweithio mor galed i ddangos cryfder teimladau'r ardal am rôl yr ysgol o fewn y gymunedol ac am frwydro nid yn unig dros y garfan bresennol o ddisgyblion ond wrth edrych ymlaen at y dyfodol hefyd. Mae llawer o gynigion wedi cael eu llunio er mwyn ceisio gwneud yr ysgol yn fwy cynaliadwy dros y blynnyddoedd sydd i ddod.

Mawr obeithiwn y bydd y cyngorwyr yn gweld mai cadw'r ysgol ar agor yw'r opsiwn gorau i'r gymuned yn gyffredinol ac yn arbennig i blant y pentref a'r cyffiniau.

Cyngerdd Nadolig

Roedd hi'n hyfryd i weld cymaint o bobl wedi dod i gefnogi'r ysgol yn ein cyngerdd Nadolig eleni eto, bydd mwy o fanylion am y noson yn y rhifyn nesaf.

Diwrnod Plant Mewn Angen

Roedd llawer o brysurdeb eleni eto wrth i ni dynnu sylw at yr elusen bwysig yma. Mae'n draddodiad bellach i aelodau'r Cyngor Ysgol drefnu'r gweithgareddau a hynny'n hollol annibynnol o'r staff! Roedden nhw wedi trefnu gemau gwyich, peintio wynebau, stondin gacennau a chystadleuaeth enwi'r tedi. Diolch yn fawr i chi gyd am eich gwaith a da iawn am godi arian tuag at yr elusen.

YSGOL IACH

Wythnos Gwrth-fwllo

Yn ystod mis Tachwedd roedd hi'n wythnos gwrth-fwllo cenedlaethol ac fe fanteisiodd yr ysgol ar y cyfle i gynnal trafodaethau bywiog am y gwahaniaeth rhwng bod yn gas a bwlio. Er mwyn pwysleisio fod pawb yn wahanol a bod hawl gan bawb i fod yn wahanol, gwahoddwyd y disgyblion i wisgo sanau gwahanol ac fe gafwyd sawl cyfuniad diddorol! Da iawn chi blant am ymateb mor bositif i'r negeseuon.

'Bwyd Bwyd Bwyd!'

Rydym wedi bod yn brysur yn

dysgu sut i ysgrifennu ryseitiau o fewn thema'r dosbarth. Meddyliodd pob un o'r plant am fyrbryd iach y gallen nhw ei greu, pethau fel ffyn ffrwythau neu smwddis, ac yna fe wnaethon nhw ysgrifennu a dilyn eu ryseitiau i greu eu byrbryd iach!

Dannedd

Fel rhan o'r thema Bwyd, daeth Nyrs atom i bwysleisio pwysigrwydd bwyta'n iach ac yn

enwedig pa mor bwysig yw hi i ofalu am ein dannedd. Roedd y plant wrth eu boddau'n chware gyda'r dannedd a'r brwshys mawr!

YSGOL ECO

Ysgol y Goedwig

Rydym wedi bod yn brysur yn ein gweithgareddau y mis yma eto. Rydym wedi bod yn adeiladu cuddfan newydd ar gyfer ein hardal awyr agored, yn gwehyddu

platiau, yn coginio ar y tân, a hefyd wedi creu helfa drysor i'r holl ddisgyblion fel rhan o'r gweithgareddau Ysgol y Goedwig.

Coetir Anian

Rydym bob tro'n falch iawn o'r profiadau newydd rydym yn eu cyflwyno i'r disgyblion. Yn ystod mis Tachwedd, aethom ar antur gwahanol i ymweld â Choetir Anian ar y brynau uwchben Machynlleth. Diolch yn fawr i'r

staff am y croeso ac am sicrhau bod digon o weithgareddau bywiog i'n cynhesu.

YSGOL GELFYDDYDOL

Gwersi Offerynnol Rydym wedi bod yn ffodus iawn o gael Miss Rose i ddod nol i'r ysgol eleni eto i gyflwyno gwersi offerynnol i Ddosbarth Allt y Grib. Mae'r plant wedi bod werth eu boddau'n cadw rhythmau gwahanol a chwythu'r offeryn pBuzz a chwarae'r ffidil i ganeuon adnabyddus. Yr uchafbwynt oedd dysgu caneuon ar gyfer y Nadolig. Da iawn chi blant am ymateb mor frwd i'r gwersi yma a diolch arbennig i Helen hefyd

PONT YR WYLFA

Arddangosfa Ruth Jên

Gweithgaredd hynod fuddiol a drefnwyd ar y cyd gydag Ysgol Tal-y-bont yn ystod y mis oedd mynd i weld Arddangosfa Ruth Jên yn MOMA, Machynlleth. Roedd yr arddangosfa'n gyfle i weld gwaith printio gan Ruth dros y blynyddoedd a deall sut bod ei harddull wedi newid dros gyfnod o amser. Roedd yn gyfle hefyd i werthfawrogi gwaith lliwgar Jonathan Retallik o Ynys Môn. Diolch o galon i Helen Jones am ein tywys drwy'r arddangosfa a llongyfarchiadau Ruth am safon yr arddangosfa.

SIARTER IAITH

Cynefin ar Gân

Gweithgaredd arall ar y cyd oedd cyfansoddi cân gyda

disgyblion o ysgolion eraill Ceredigion gan gynnwys ein ffrindiau o Ysgol Craig yr Wylfa i gyd-fynd gydag amcanion Y Siarter Iaith. Yr her oedd creu cân newydd sbon am yr ardal leol a hynny mewn prynhawn yn unig! Roedd ymateb y plant yn frwdfrydig iawn wrth iddyn nhw enwi nodweddion lleol fel Traeth y Borth, Cantre'r Gwaelod a'r Afon Leri. Diolch yn fawr i swyddogion y Siarter Iaith am drefnu ac i'r bardd Rocet Arwel Jones am y gweithdy difyr. Bydd y cerddor Mei Gwynedd yn cyfansoddi cerddoriaeth i'r geiriau ac rydym yn edrych ymlaen at y sesiwn recordio ym mis Ionawr.

Antur Amser

Gyda chymaint o adloniant Saesneg ar gael i'r plant gafaelgar, roedd hi'n hyfryd gallu croesawu Hannah a Rhodri i'r ysgol er mwyn i blant CA2 beilota pecyn aml-gyfrwng o weithgareddau addysgiadol yn y Gymraeg o'r enw 'Antur Amser'. Roedd y dosbarth wedi gorfod datrys cod cymhleth er mwyn cael mynediad i gêm cyfrifiadu ac roedden nhw wrth eu boddau gyda'r gêm. Diolch am gael bod yn rhan o'r weithgaredd.

Plant 3 oed?

Cofiwch gysylltu gyda ni os oes gyda chi blentyn sydd yn 3 oed, cysylltwch gyda ni er mwyn i ni allu rhannu ein cynlluniau cyn ysgol gyda chi.

Croeso i deuluoedd
6 teledu gyda Sky Sports
Lle i eistedd tu allan a bwyty mawr
Bwrdd 'pool' a byrddau darts
Bwyty a Bwyd wedi'i gludo ar gael am ddim

01970 828 992

WEST WALES
ANTIQUES
CAPEL BANGOR

Ydych chi angen gwerthu hen bethau, neu efallai angen gwacâu tŷ?
• Dodrefn • Arwyddion Enamel • Tacsidermi • Peintiadau • Cerflunwaith a Dodrefn Ardd • Hysbysebion • Carthenni • unrhywbeth hen neu anarferol!

Prynwr a Gwerthwr Hen Bethau

www.west-walesantiques.co.uk 07866 005996 dryburghantiques@gmail.com

Gwasanaeth argraffu diguro

Holwch Paul am bris!
paul@yloffa.com
01970 832 304

yloffa
Talybont
Ceredigion
SY24 5HE
www.yloffa.com

Trydan WILL DAVEY Electrical & AV

- Gosodiad Trydanol Ardystiedig
- CCTV a AV
- Arolygu & Phrofi
- Pŵeru cerbydau trydan
- Gosod PV solar

GWYNFA, PISGAH, ABERYSTWYTH, SY23 4NE

07581 173 684 | info@willdavey.co.uk | [@trydanwilldavey](https://www.facebook.com/trydanwilldavey)

Y Borth

Storom Darragh

Bu'r rhan fwyaf o'r pentref heb drydan o oriau man fore Sadwrn 7 Rhagfyr wrth i storom Darragh daro'r arfordir.

Yn ffodus, cafodd cyflenwad i fwyaf y pentrefwyr ei adfer yn ystod prynhawn dydd Sadwrn ond bu ambell gartref heb drydan am rai dyddiau a chafwyd trafferthion gyda'r signal ar gyfer ffonau symudol hefyd.

Mae aelodau Sied y Dynion sy'n cwrdd yn Hwb Cymunedol Y Borth wedi cynnig helpu trigolion lleol i gymhennu a chlirio rhywfaint o'r difrod a wnaed gan y storom megis trwsio difrod i ffensys gardd.

Bu'n rhaid gohirio Ffair Elusennau'r Borth ar y dydd Sadwrn oherwydd y tywydd difrifol a'r bwriad yw ei chynnal yn y Flwyddyn Newydd.

Ysgol Craig yr Wylfa

Daeth ochenaid o ryddhad gan rieni, plant a chefnogwyr Ysgol Craig yr Wylfa ddechrau'r mis yn sgil cyhoeddiad Cyngor Sir Ceredigion eu bod yn oedi'r broses o gau pedair o ysgolion y sir.

Roedd proses ymgynghori statudol eisoes wedi cychwyn i gasglu ymatebion i'r cynlluniau i gau Ysgol Craig yr Wylfa, Ysgol Llanfihangel-y-Creuddyn, Ysgol Llangwryfon ac Ysgol Syr John

Ponterwyd erbyn 31 Awst 2025 a hynny oherwydd cynni ariannol a niferoedd isel.

Bellach, ni fydd yr un o'r ysgolion yn cau am y tro am nad yw'r amserlen yn gyrraeddadwy ond yn hytrach bydd y cyfnod o ymgynghori yn un anffurfiol i gasglu barn cymunedau lleol.

Daeth y penderfyniad ar ôl i gyfreithwyr ar ran y pedair ysgol herio amserlen yr awdurdod lleol ar gyfer yr ymgynghoriad statudol ac agweddau ar y dogfennau ymgynghori.

Mae llywodraethwyr yr ysgolion hefyd wedi galw am ymchwiliad i'r broses hyd yma ac am oedi unrhyw benderfyniadau tan ar ôl etholiadau llywodraeth leol ym mis Mai 2027.

Ym mis Medi, roedd dros 150 o brotestwyr o'r Borth a'r ardaloedd eraill wedi ymgasglu y tu allan i swyddfeydd y cyngor yn Aberaeron i alw am gadw'r ysgolion yn agored.

Canolfan Ymwelwyr Dyfi Ynys-las

Ar noson o wynt a glaw mawr, daeth dros 70 o bobl ynghyd yn Neuadd Goffa Gymunedol Y Borth i glywed y diweddaraf gan swyddogion Cyfoeth Naturiol Cymru am eu cynlluniau ar gyfer Canolfan Ymwelwyr Dyfi Ynys-las.

Mewn cyfarfod cyhoeddus tanllyd ar adegau, dywedwyd y byddai'r Ganolfan yn cau ei drysau ar 31 Mawrth 2025 ond y byddai'r toiledau, y llwybrau a'r maes parcio yn parhau yn agored. Gwnaed y penderfyniad mewn ymateb i'r sefyllfa ariannol gyfyng iawn y mae CNC yn ei hwynebu.

Yn dilyn y cau, bydd CNC yn dechrau proses gyhoeddus o chwilio am bartneriaid a allai fod â diddordeb i helpu i redeg gwasanaethau arlwyio a masnachol yn Ynys-las yn ogystal

ag ym Mwlch Nant yr Arian a Choed y Brenin yn y dyfodol.

Maen nhw hefyd wedi gofyn i bobl gymryd rhan yn y broses o fynegi diddordeb erbyn 10 Ionawr 2025 ar gyfer defnydd cymunedol o Ganolfan Ymwelwyr Ynys-las. Mae manylion pellach am hyn i'w cael ar wefan CNC.

Yn ogystal, caiff sesiynau galw heibio eu cynnal i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r gymuned am ddyfodol Ynys-las a'r ddwy ganolfan arall, gyda staff CNC wrth law i siarad am y safleoedd ac i ateb unrhyw gwestiynau.

Mae angen cadw lle yn y sesiynau drwy e-bostio ymgysylltu.masnachol@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk gan nodi'r digwyddiad a'r amser yr hoffech chi fod yn bresennol.

Bydd y sesiynau galw heibio yn cael eu cynnal fel a ganlyn:

Dydd Mercher 8 Ionawr rhwng 10am a 3pm yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UR.

Dydd Llun 13 Ionawr rhwng 10am a 3pm yng Nghanolfan Ymwelwyr Coed y Brenin, Dolgefeiliau, Dolgellau LL40 2HZ.

Dydd Llun 20 Ionawr rhwng 10am a 3pm yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UR.

Dydd Gwener 24 Ionawr rhwng 10am a 3pm yng Nghanolfan Ymwelwyr Coed y Brenin, Dolgefeiliau, Dolgellau LL40 2HZ.

Dathliad Santes Dwynwen

Bydd y gantores Lowri Evans yn perfformio yn Y Borth am 7.30yh nos Sadwrn 25 Ionawr fel rhan o

Seren Aur i Hwb Cymunedol Y Borth

Hwb Cymunedol Y Borth yw'r sefydliad trydydd-sector cyntaf i dderbyn Gwobr Seren Aur Byrbrydau lachus gan Fwrdd Iechyd Hywel Dda. Cyflwynwyd y wobwr arbennig gan Laura Thomas, Arweinydd Tîm Dietegol Gwella Iechyd, i Amanda Mallows, sy'n rhedeg cegin yr Hwb.

ddathliad Dydd Santes Dwynwen.

Caiff y digwyddiad ei gynnal yng nghlwb Golff Y Borth ac Ynys-las ac mae croeso cynnes i bawb, boed yn aelodau ai peidio.

Mae tocynnau'n £20 y pen, yn cynnwys swper ysgafn, ac ar gael ymlaen llaw yn unig naill ai o'r clwb ei hun neu drwy ffonio Esther Prytherch ar 07968 593078.

Yn hanu o Sir Benfro, mae Lowri Evans a'i phartner-gitarydd Lee Evans newydd gwblhau taith o gwmpas lleoliadau yng Nghymru, Lloegr ac Iwerddon yn cefnogi'r canwr Tom McRea.

Geni Gefeilliaid

Croeso mawr i'r byd i Osian ac Elis, gefeilliaid a anwyd yn Llundain ar 22 Tachwedd yn feibion i Felicity Elena Haf a'i gŵr Rishi Kumar. Mae gan y bechgyn bach annwyl fam-gu a thad-cu yn Y Borth, sef Haf ap Robert a Joe Mitchell, a hen fam-gu yn Bow Street, Felicity Roberts.

SIOP A SWYDDFA BOST PENRHYN-COCH

Perchennog: Laurence Kelly

AR AGOR

Llun - Sadwrn

7 y bore - 9 yr hwyr

Sul

7 y bore - 7 yr hwyr

Papurau dyddiol a'r Sul, cardiau cyfarch siop drwyddiedig

01970 828312

Clwb Golf Y Borth ac Ynys-las

Treialon Twrci a'r Nadolig

Cafwyd cystadlu brwd yn adran y menywod a'r dynion wrth i'r treialon Twrci a'r treialon Nadolig fynd rhagddynt, gyda chystadlaethau gwahanol pob penwythnos - pan oedd y tywydd yn caniatáu! Bu'n rhaid canslo ambell i ornest oherwydd Storum Bert ac yna storom waeth Darragh. Byddwn yn dathlu enillwyr y tymor yn ein ciniawau Nadolig ganol Rhagfyr.

Dyma ganlyniadau adran y dynion ar gyfer mis Tachwedd a Rhagfyr, gyda chanlyniadau adran y menywod i ddilyn yn y flwyddyn newydd.

Adran y Dynion

Treialon Twrci 1 - Medal
Rob Galliford - net 71
Roy Jones - net 71
Gregory Williams - net 73

Treialon Twrci 2 - Stableford
John Blackburn - 44 pwynt
Stephen Lucas - 42 pwynt
Kenneth Griffiths 41 pwynt

Treialon Twrci 3 - Bogey
Hywel Thomas 6
Martin Haynes 3
R Gwynn Jenkins 3

Treialon Twrci 4 - Medal
Rob Galliford - net 64
Simon Bentley - net 68
Nathan Perkins - net 69

Treialon Twrci 5 - Stableford
Harri Jones - 41 pwynt
Rob Galliford - 36 pwynt
Stephen Lucas - 35 pwynt

Tlws Gaeaf yr Adran Hŷn

1af - Roy Jones - 38 pwynt
2ail - Alan Shaw - 33 pwynt
3ydd - Hywel Thomas - 30 pwynt

Cwis a Chyri

Cafwyd noson lwyddiannus iawn yn y clwb ar 15 Tachwedd, gyda'r lolfa yn llawn o dimau yn barod i gystadlu mewn cwis. Ein cwis feistres oedd Esther Prytherch gyda chwestiynau amrwyiol o'r byd chwaraeon, daearyddiaeth, gwleidyddiaeth a rownd o gerddoriaeth boblogaidd. Ein buddugwyr oedd tîm 'Y Didoreths' oedd yn cynnwys Laura a Nathan Perkins, a Jeff ac Andrea Evans. Llongyfarchiadau iddyn nhw.

Cafwyd raffl hefyd a chodwyd £210 ar gyfer elusennau'r capteiniaid sef Ymchwil Sepsis a Chlwb Bocsio Aberystwyth. Nans Morgan, Llandre, enillodd y brif wobr yn y raffl, sef hamper o fwydydd y tymor.

Yn dilyn gyrru cyfarchion pen blwydd yn ddiweddar i Nansi Hayes yng Nghaerfyrddin cysylltodd gyda lluniau yn dangos ei chyfnod yn paratoi newyddion y Borth i'r Tincer. Cyfarchion y tymor iddi a'n cofion cynhesaf.

GWAITH PRYDLON A CHYWIR
PRISIAU CYSTADLEUOL

IONA BAILEY

PEN-Y-BRYN
SWYDDFFYNNON
YSTRAD MEURIG
01974 831580

RHYD-Y-PENNAU

COGINIO CARTREF
CHWARAEON BYW . COFFI

01970 867 888

LLAETH TEULU
JENKINS
FAMILY MILK

[@cwtshllaeth](https://www.instagram.com/cwtshllaeth)

MID WALES STORAGE

STORFA CANOLBARTH CYMRU

Storfa Cartref a Busnes

www.midwalesstorage.co.uk
Ffon : 01654 703592
Heol Y Doll, Machynlleth,
SY20 8BQ

SCAN ME

- ➔ Ystafelloedd storio ar gyfer Eich anghenion
- ➔ Monitro Diogelwch 24 Awr
- ➔ Wedi ei wresogo
- ➔ Bocses a 'bubblewrap' ar lein

Ysgol Penrhyn-coch

Dysgu'r Tymor

Gweithdy perllan

Fel rhan o waith Dosbarth Drudwy ar ysgrifennu llythyron aeth y plant i gyd i holi cwestiynau i Craig yn y Swyddfa Bost a phrynu stampiau. Roedd yn braf i ddefnyddio Cymraeg yn y Swyddfa Bost. Ers hynny, mae'r plant wedi cael sawl cyfle i ysgrifennu llythyron at

ein ffrindiau yn Ysgol Pen-llwyn, ac ar ran Elen Benfelen yn ymddiheuro i'r tair arth ac i ysgrifennu eu llythyron at Siôn Corn nesaf.

Ffair Eco

Diolch i bob un a gyfrannodd deganau i werthu yn ein ffair Nadolig ail-law. Codwyd £185 tuag at y Gymdeithas Rhieni ac Athrawon.

'GYDA'N GILYDD GALLWN LWYDDO' - PENRHYN-COCH A PHEN-LLWYN AR Y CYD

Pêl Rwyd

Llongyfarchiadau mawr i dimoedd pêl rwyd merched a chymysg yr ysgol a fu'n cystadlu yn nhwrnamaint yr Urdd mis diwethaf. Bu cystadlu arbennig o dda gyda'r timoedd yn ennill nifer o gêmiau cystadleuol yn eu grŵp.

Hoci

Daeth y tymor hoci i ben ar ddiwedd mis Tachwedd gyda'r disgyblion wedi mwynhau chwarae bob nos lau yn erbyn ysgolion yr ardal ers dechrau mis Medi. Llongyfarchiadau i bawb a gymerodd rhan, gan arddangos sgiliau arbennig o dda.

Y Ffair Aeaf

Braf oedd gweld disgyblion y ddwy ysgol yn cystadlu a llwyddo yng nghystadlaethau crefft y Ffair Aeaf, Llanelwedd. Llongyfarchiadau i Ifan, Myfi o Benrhyn-coch a enillodd wobrau am greu cacennau Nadoligaidd, ac i Corey a ddaeth 3ydd am greu Carw deniadol.

Llongyfarchiadau i'r ddau grŵp a fuodd yn cystadlu ar ran ysgol Pen-llwyn. Buodd criw Dosbarth 2 yn creu Carw penigamp gyda Kathy ac roedd yn ardderchog! Pyped oedd y carw bach ac fe dderbyniodd y wobr gyntaf!!

Bu Dosbarth 1 yn creu Eira ailgylchu-dynes eira allan o ddeunyddiau ailgylchu ac roedd hithau yn edrych yn arbennig!

Gwasanaethau

Mae hi wedi bod yn braf croesawu'r Parchedig Derrick Adams bob mis i gynnal gwasanaethau gyda disgyblion y naill ysgol. Mae disgyblion wrth eu boddau yn gwrandao ar Derrick yn adrodd straeon y Beibl. Diolch iddo am roi o'i amser i rannu gwersi'r Beibl gyda'n disgyblion.

Arolwg

Croesawyd Estyn i'r ddwy ysgol canol mis Tachwedd gan dderbyn arolygiad interim. Bydd llythyr o'i canfyddiadau ar gynnydd ar argymhellion arolwg 2022 yn cael ei gyhoeddi ar Ragfyr 14eg.

Profiadau theatrig

Mwynhaodd disgyblion y ddwy ysgol Cynhyrchiad Cwmni Mega o Culhwch ac Olwen yng Nghanolfan y Celfyddydau. Braf oedd derbyn grant Ewch i Weld, Cyngor y Celfyddydau, a ariannodd docyn i bob plentyn weld y sioe.

Croesawyd cwmni theatr Arad Goch i'r ysgol

i berfformio Cymrix i ddisgyblion y ddwy ysgol. Dyma adolygiad o'r sioe gan Alisha Couling.

Adolygiad O'r Sioe 'Cymrix'

Ar y 15ed o Dachwedd, roedd Cwmni Theatr Arad Goch wedi dod i ein Ysgol ni i ddangos sioe Cymrix. Daeth Ysgol Pen-llwyn draw hefyd. Roedd yn wych. Roedd pawb yn eistedd yn dawel fel eistedd mewn sinema. Y prif cymeriadau oedd Caia, Nico ac Aden. Enw go iawn Caia oedd Hannah, enw go iawn Nico oedd Jacob ac yn olaf enw go iawn Aden oedd Izzy.

Dyma'r Cymeriadau arall oedd yn y sioe a oedd yn cael eu portreadu gan Hannah, Jacob ac Izzy.

Mr Davies, ond mae pobl yn galw Mr Davies yn GREASY KEV. Cymeriad arall oedd Kim. Mae Kim yn fam faeth a Michelle yn gynghorydd swyddi. Wow! Llawer o waith i dri actor bortreadu sawl cymeriad!

Ym mhob sioe mae yna thema. Yn y sioe yma mae yna bedwar thema, sef, Cymreictod, Iaith, ffrindiau, ac yn olaf cydweithio.

Roedd props y llwyfan yn syml iawn ond yn effeithiol. Roedden nhw'n symud bocsys mawr a bach i newid yr olygfa. Roedden nhw hefyd yn defnyddio bagiau ysgol.

Rydw i'n meddwl mae'r sioe yma yn addas i

Noson bingo

Diolch arbennig i Kirsty Chillery a Cathy Jones fu'n cynnal noson Bingo yn Neuadd y Penrhyn i godi arian i'r ysgol. Cafwyd noson hwylus i'r teulu cyfan, a codwyd £1700 i'r ysgol. Ymdrech arbennig! Rydym yn codi arian i wella'r iard chwarae o flaen yr ysgol. Os hoffech wneud cyfraniad, mae croeso i chi gysylltu gyda'r ysgol.

bobl 9 oed ac i fyny.

Hoffwn ddefnyddio lot o ansoddeiriau i ddisgrifio'r sioe yma fel rhyfeddol, gwyb, hwyl, anasbaradigaethus, diddorol, dramatig a doniol iawn.

Rydw i'n credu fod neges y sioe yn bwysig sef does dim ots pa mor slic yr ydych yn siarad Cymraeg, siaradwch hi ac yn bwysicach na hynny mae'r iaith Gymraeg i bawb o bedwar ban byd.

Cogurdd

Da iawn i Florence a Jack fu'n cynrychioli'r ddwy ysgol yng nghystadleuaeth cylch Cogurdd! Cyflwynodd y ddau wrap sawrus hyfryd ar y diwrnod ac roeddynt wrth eu bodd yn cael y cyfle i gystadlu.

Plant Mewn Angen

Codwyd £327.20 rhwng y ddwy ysgol tuag at Plant Mewn Angen. Ymdrech dda iawn gan ein cymuned ysgol!

Diwrnod sanau gwirion

Nodwyd diwrnod Gwrth-fwlio wrth i ddisgyblion wisgo sanau od i'r ysgol a chynnal gweithgareddau ar lawr dosbarth.

Ysgol Pen-llwyn

Llusernau

Diolch yn fawr iawn i Alice Briggs am ddod mewn i greu llusernau efo holl ddisgyblion yr ysgol ar gyfer y pared ar ddiwedd mis Tachwedd. Cafwyd llawer o hwyl wrth baratoi'r llusernau a braf oedd gweld cymaint o deuluoedd yr ysgol yn ymuno â'r parêd wrth droi goleuadau Nadolig y dref ymlaen.

Sioe Nadolig

Cynhaliwyd Sioe Nadolig yr ysgol ar nos Iau Rhagfyr y 5ed. Braf oedd gweld neuadd y pentref yn llawn wrth i'r blant perfformio nifer o ganeuon Nadoligaidd, sgets y bugail blin, sioe cysgodion, parti llefaru a dawns greadigol. Llongyfarchiadau i'r holl ddisgyblion am berfformiad hyfryd. Hoffwn ddiolch i Miss Becks am ein helpu gyda'r

dawnsio-roedd y disgyblion wrth eu boddau yn creu dawns y sêr!

Gweithdy perllan

Fel rhan o ymgyrch gan Cadwch Gymru'n Daclus, mae'r ysgol wedi ennill grant i greu Perllan yn yr ysgol. Dechreuwyd ar y gwaith ar ddechrau mis Rhagfyr yn plannu bylbs yn barod i flodeuo yn y Gwanwyn.

Seren Bethlehem

Ym Methlehem Efrata un bore o hanes
Datguddiaist orweddle lachawdwr y byd
Mae'r stabal yn ufflon, ond deil dy belydryn
I chwilio am faban a dyfodd o'r crud.

Tyrd seren yr oesau eleni i'm harwain
O'r Fethlem ryfedda a droesom yn Wyl
O tyrd a'th ddisgleirdeb o'r awydd i ddiffodd
Pob seren electric sy'n cynnal ein hwyl.

Dyrchafwn ein llygaid Gristnogion edifar
Mae seren ein gobaith yn dyfod ar daith
Ai da fydd y newydd o'r dwyrain cytnryblus?
Ni fethodd ei golau syfrdanol un waith.

Awn allan i'r caddug o wres ein cartrefi
Addolwyr penwythnos i balmant y stryd
O! seren y dwyrain mae gwaed ar dy bigau
Ai doeth fydd dy ddilyn yn ufudd i'r crud?

Ond wele wynebpryd yr Iesu'n tywynnu
Wrth edrych i fyny mae'n symud y staen,
Gan hollti'r cymylau a'u herchyll gysgodion
A glân fydd dy lwybyr i symud ymlaen.

O! seren yfory, danbeitiaf y cread
Dy ganfod gan ddoethion, a ninnau yn awr
Yng nglendid dy olau wrth blygu i'r Iesu
Rhyfeddwn o'r newydd at fendith mor fawr.

VERNON JONES

ADWEITHEG

Bethan Ifan
Aberystwyth
07375422608

Tocynnau rhodd ar gael

GWASANAETH CYFIEITHU

Linda Griffiths

Maesmeurig
Pen-bont
Rhydybeddau
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3EZ

01970 828454
linda.griffiths01@btinternet.com

JONATHAN LEWIS

Saer Coed / Adeiladydd
01970 880 652
07773 442 260

LLWYNDAFYDD,
CAPEL BANGOR
ABERYSTWYTH

Enwau lleoedd Angharad Fychan

Wrth i chi ddringo drwy Gwm Ceulan o Dal-y-bont i gyfeiriad Bwlch y Garreg a chronfa Nant-y-moch, mae fferm *Carregcadwgan* (SN694902) i'w gweld ar ochr ogleddol y dyffryn, yn swatio yng nghesail Moel y Garn.

Ceir cyfeiriadau at yr enw o ganol y ddeunawfed ganrif ymlaen: *Tythin Carreg Cadwgan* mewn gweithred wedi ei dyddio 12 Mehefin 1745¹ ac mewn les o 29 Mai 1778,² a'r ffurf gryno *Carreg Cadwgan* yn Ewyllys Catherine Edwards o Geulan Maesmôr yn 1779.³

Map Arolwg Ordnans 6" IV NW (1887)
© Arolwg Ordnans (100064713)

Er bod ail ran yr enw wedi ei ystumio i y *Dwgan* yn y ffurf a gofnodwyd ar fap chwe modfedd yr Arolwg Ordnans yn 1887, yr enw personol *Cadwgan* sydd yma, er na wyddom pwy'n union ydoedd.

Trosglwyddwyd yr enw i'r fferm o faen anferth *Carreg Cadwgan* sy'n gorwedd ar lan ogleddol afon Ceulan ychydig yn is i lawr y dyffryn (SN69059015). Roedd y maen hwnnw'n nodwedd dirweddol bwysig yn y gorffennol am ei fod yn ffurfio rhan o glawdd y mynydd.

Byddai mintai o bobl yn cerdded ffiniau pob plwyf yn flynyddol ers talwm, gan gynnwys clawdd y mynydd, er mwyn sicrhau bod y terfynau'n dal yn gadarn. 'Beating the bounds' yw'r term Saesneg ar yr arfer. Cedwid cofnodion ysgrifenedig o'r teithiau hyn ('perambulations' yn Saesneg), ac mae amryw wedi goroesi.

Dyma'r hyn a nodwyd yng nghofnod Llanfihangel Genau'r-glyn yn y flwyddyn 1857 am y rhan hon o Gwm Ceulan:

then along the Stone wall runing East to the corner of the Stone wall runing North East, then up the same and around the Ancient Enclosure [?] Fronlas farm down to the river Cailan, and along the river passing the large Stone called 'Carrag Cadwgan' and through a small Encroachment made by John Evans Winllan in 1850 to the corner of the Ancient Enclosed lands called *Carrag Cadwgan* then along the stone wall Erected upon the old Termination fence to the rill of water running down + passing a cottage called Rhydyrhenydd on the *Carrag Cadwgan* farm.⁴

Fel mae'n digwydd, nid y fferm a'r maen yma yw'r unig enwau yn yr ardal sy'n cynnwys yr enw personol *Cadwgan*. Mewn gweithred wedi ei dyddio 30 Tachwedd 1724 sy'n enwi amryw o lefydd ym mhlwyfi Llanfihangel Genau'r-glyn, Llangynfelyn, a Llanbadarn Fawr, sonnir am:

land called Tythin Cwmysgolaig and the dairy or summer house thereunto belonging called *Llyest Ffynnon Cadwgan*.⁵

Ni wyddom leoliad y lluest hon i sicrwydd, ond gan fod Cwmysgolhaig (Cwm-slaidd heddiw) yn Llanfihangel Genau'r-glyn, mae'n rhesymol tybio ei bod hithau o fewn yr un plwyf. Tybed felly a oedd rhyw fath o gysylltiad rhwng *Llyest Ffynnon Cadwgan* a *Charreg Cadwgan*?

Paratowyd gyda chefnogaeth Cymdeithas Enwau Lleoedd Cymru www.cymdeithasenuwalleoedd.cymru a Geiriadur Prifysgol Cymru <https://www.geiriadur.ac.uk/>

1. LIGC CB 2/11/1.
2. LIGC Glanpaith 211.
3. Ewyllys LIGC SD/1779/107.
4. LIGC Gogerddan GGA 3/1: Manor of Geneurglyn: Proceedings of the Court Leet held May 1857 when the Boundaries of the Manor and Wastes were perambulated, t.5.
5. LIGC: AE/ 1

DIGIDA

Cysiau arlein i fusnesau, mudiadau ac unigolion.
Cysiau arlein byr, adnoddau, cymuned a digwyddiadau byw.
Rhowch hwb i'ch marchnata digidol.

Gwefannau
WordPress,
Optimeiddio
Peiriannau Gwe,
Google Analytics

**Cyfrngau
Cymdeithasol**
Facebook,
Instagram, TikTok

Marchnata
Strategaeth
Marchnata Digidol,
Blogio a mwy.

Gyda mwy o gyrsiau yn cael ei ychwanegu yn rheolaidd.

ARFOR CAEN GWAITH-CEFNODI'R IAINTH
CEFNODI'R IAINTH
GWE CAMBRIAN WEB
digida.cymru
909050300

Gwe Cambrian Web

Cwmni lleol o Aberystwyth sydd yn creu gwefannau dwyieithog a gwasanaethau marchnata digidol ar gyfer busnesau bach a mudiadau.

Cysylltwch heddiw!

cambrianweb.com | 01970 623 906 | info@cambrianweb.com | @gweCambrianweb

Ysgol Rhydpennau

Codi Arian

Roedd hi'n ddiwrnod Plant Mewn Angen ar y 22ain o Dachwedd. Er mwyn codi arian i'r elusen, mi fuodd plant blwyddyn 6 yn trefnu a gosod stondinau yn y neuadd ac ar yr iard er mwyn gwerthu nwyddau i blant, rhieni ac i ffrindiau'r ysgol. Ar ôl dwy awr dda o wario a gwerthu, codwyd £500.97. Ardderchog!

Celf

Ar y 7fed o Dachwedd, treuliodd plant blwyddyn 5 a 6 fore yn oriel MoMA, Machynlleth er mwyn cael cipolwg ar waith yr arlunydd lleol Ruth Jên. Nôl yn yr ysgol gyda chymorth ac arbenigedd Ruth Jên a chyn athrawes yr ysgol, Mrs Helen Jones sbardunwyd y plant i fynd ati i greu amrywiaeth o gelfyddyd arbennig. Diolch yn fawr i'r ddwy am ddiwrnod difyr iawn.

Wythnos Gwrth-fwlio

I godi ymwybyddiaeth o barch a goddefgarwch tuag at eraill, penodwyd diwrnod arbennig i'r plant ddod i'r ysgol wedi gwisgo sanau 'od'. Yn dilyn Gwasanaeth Gwrth fwlio, trefnwyd gweithgareddau amrywiol er mwyn dathlu gwahaniaethau a sbarduno sgysiau fod hi'n gwbl dderbyniol i fod yn wahanol ac unigryw.

Gweithgareddau a Digwyddiadau

Llongyfarchiadau mawr i aelodau tîm pêl rwyd cymysg yr ysgol ddaeth yn drydydd yng nghystadleuaeth rhanbarth Ceredigion. Ardderchog!

Yn syth ar ôl hanner tymor, mwynhaodd plant blwyddyn 2 ymweliad i barc Llandre er mwyn cymryd mantais o dywydd sych yr Hydref.

Llongyfarchiadau i'r plant lwyddodd i gyrraedd amcan 'Cynllun WOW'. Bwriad yr elusen yw hybu teithiau iach i'r ysgol. Enillodd y plant bathodyn yr un trwy gerdded neu sgwteran neu trwy barcio a cherdded i'r ysgol dros yr wythnosau diwethaf. Da iawn chi!

Mi fuodd plant blwyddyn 6 yn creu ac addurno llusernau yn unswydd ar gyfer noson goleuo coeden Nadolig y dref. Maent yn edrych yn wych!

Cafwyd noson hyfryd yn goleuo coeden Nadolig y pentref ar y 3ydd o Ragfyr. Diolch i'r pwyllgor am y gwahoddiad ac am y lluniaeth blasus yn y neuadd.

Clwb Cant

Dyma ganlyniad Tachwedd:
1af - £25 Chris Edwards
2il - £15 Bev Parry
3ydd - £10 Ginny Priddy

Beau-Enillydd Poburdd

Mollie-enillydd Cogurdd

Plant Bl 6 a'u llusernau

Goleuo Coeden Nadolig y pentref.

Diwrnod Sanau Od ym Mlwyddyn 1

Prynu a gwerthu yn ystod diwrnod Plant Mewn Angen

Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i holl ddarllenwyr Y Tincer!

Am fwy o wybodaeth a llwyth o luniau:
<http://rhydpennau.ceredigion.sch.uk>
@YGRhydpennau-dilynwch ni ar X.

Plant blwyddyn 5 yn Oriol MoMA, Machynlleth

Blwyddyn 6 yn cyflwyno neges Diolchgarwch

Aelodau tîm pêl rwyd cymysg yr ysgol.

Tasg y Tincer

Diolch i'r tri am eich gwaith
lliwio hyfryd – Elsi Wynn,
Penrhyn-coch; Anest Emlyn,
Penrhyn-coch ac Ernest Pugh,
Y Borth. Gwych! Dy lun di,
Anest, ddaeth allan o het y
corrach Nadolig y tro hwn.

Anest

Llongyfarchiadau!
Mae'n siŵr eich bod yn edrych
ymlaen at y Nadolig, a chael
gwyliau. Mae wedi bod yn fis
pysur, a sawl cyngerdd a sioe
yn eich ysgol a'ch pentre. Dwi
wrth fy modd yn edrych ar y
goleuadau sy'n disgleirio ar
y goeden Nadolig. Dwi hefyd
yn hoff iawn o olau cannyll.
Bydd Iddewon dros y byd yn
cynnu canhwylau ar declyn o'r
enw menorah yr adeg hon o'r
flwyddyn, er mwyn dathlu gŵyl
arbennig. Enw'r ŵyl bwysig
hon yw Hanukkah, ac mae'n
dechrau eleni ar 25 Rhagfyr ac
yn gorffen ar 2 Ionawr. Fel ein
Nadolig ni, mae Iddewon yn
rhoi anrhegion i'w gilydd ac yn
canu caneuon arbennig – ac yn
bwyta pethau blasus!

Enw	
Cyfeiriad	
Ysgol	
Rhif ffôn	Oed

Y mis hwn, beth am liwio llun y goeden
Nadolig hyfryd? Cofiwch fod gwobr
wych ar gael! Anfonwch eich gwaith i'r
cyfeiriad arferol: Tasg y Tincer,
3 Brynmeillion, Bow Street, Ceredigion
SY24 5BP erbyn 8 Ionawr. Ta ta tan
toc, a Nadolig llawen i chi i gyd!

ISSN 0963-925X

9 770963 925009 >

Rhif 474 | Rhagfyr 2024